

Реферат на тему: "Творча спадщина Шевченка"

Тарас Шевченко

Реферат на тему:

Творча спадщина Шевченка

У літературі кожного народу, серед її великих творців, є поети, імена яких оповиті невмирущою любов'ю і славою. Таким поетом українського народу є Тарас Шевченко, чия безсмертна спадщина — одна з найбільших вершин людського генія. Т. Шевченко — велетень духу, митець могутньої творчої сили, непримиренний борець проти будь-якого гноблення людини людиною. Поезія, мистецтво слова поєдналися в його творах з соціальною боротьбою і становлять з нею суцільний органічний сплав. Боротьбою за визволення народу, за соціальну справедливість і духовне розкріпачення має Т. Шевченко здійснив найвище суспільне призначення поета. В історію людської культури він увійшов не тільки як геніальний народний поет України, а й як найбільший, поряд з О. Пушкіним і А. Міцкевичем, поет слов'янства, як поет-гуманіст світового значення.

Тарас Григорович Шевченко-слава нашого народу — залишив по собі величезну творчу спадщину: чудові твори, славнозвісний "Кобзар", який уславив нашу поетичність. Про велику світову славу великого Кобзаря свідчать пам'ятники, встановлені в різних країнах світу: у Палермо (Канада), Бухаресті, Вашингтоні, Нью-Йорку, Парижі тощо. Навряд чи є на земній кулі куточок, де б не звучала полум'яна поезія Великого Кобзаря, навряд чи існує мова, якою б не було перекладено "Заповіт", де він просив нащадків згадувати його. Чарівна Шевченкова поезія викликала великий інтерес серед китайських читачів. За це народ свято шанує Шевченка. У багатьох місцях йому відкрито музеї. Починаючи з 1962 року, щорічно присуджуються Державні премії України імені Т. Г. Шевченка в галузі літератури і мистецтва. За цей час почесного звання шевченківського лауреата удостоєні П. Тичина, О. Гончар, П. Загребельний, В. Сосюра, М. Бажан, Г. Тютюнник, Ю. Збанацький, П. Майборода, С. Людкевич, О. Кульчицька, А. Малишко, В. Касіян, Л. Новиченко, Д. Павличко, М. Вінграновський, І. Драч, В. Стус, Б. Антоненко— Давидович, М. Жулинський, Р. Лубківський та інші митці. За рішенням ЮНЕСКО, ювілеї Т. Г. Шевченка відзначалися в усіх державах світу, в багатьох із них вийшли переклади "Кобзаря".

Поезія Шевченка, сповнена революційної пристрасті, безумовно відігравала роль у формуванні волелюбного, демократичного світогляду не тільки українців, білорусів і слов'ян взагалі, а й інших пригноблених народів. Поборник дружби народів, Шевченко з особливою прихильністю ставився до пригноблених народів Сходу. Його висловлювання проти них пройняті теплотою і співчуттям. Шевченко втілював своє співчуття у своїх віршах. Він також розпалював в людях ту іскорку відчуття вольності

через свої вірші. Ці вірші і по сьогодні бринять у наших серцях.

Шевченкова спадщина зберігає своє естетичне і соціально-виховне значення у наш час. Вона близька українському читачеві і всьому прогресивному людству народністю, патріотизмом і волелюбністю.

Значення літературної спадщини Шевченка – це також значення його "Кобзаря", який збагатив українське письменство новими темами та ідеями, образами і жанрами, ритмами і віршовими розмірами, тропами і стилістичними фігурами. З появою цієї книжки наша література поповнилася ліричними та епічними віршами, громадянськими та інтимними творами, романтичними баладами та різними видами поем. У "Кобзарі" зображене минуле і сучасне українського народу, його історія та географія. У невеликих за обсягом творах Шевченко зумів охопити питання, що хвилювало всі народи.

Тарас Шевченко збагатив літературну мову нашого народу, вбираючи в себе з колиски всі болі й прагнення свого народу, всі барви й звуки свого краю, він перелив їх у пісенно-мальовничі слова. Шевченко перетворив українське слово на чисте золото поезії.

Життя і творчість Кобзаря є для нас своєрідним моральним кодексом, твори Шевченка роблять людей кращими, ласкавішими, доброзичливішими. Без таких людей давним-давно зачерствіло б людське серце.

У Шевченка вчилась і вчиться багата українська література. Нема на Україні видатного, передового поета і письменника, який би не відчував на собі майбутнього впливу титана української поезії. Шляхом Шевченка пішли найвидатніші передові українські письменники – Марко Вовчок, Панас Мирний, Іван Франко, Павло Грабовський, Леся Українка та ін. Він оплодотворяє літературу свого народу художньою силою і простотою слова, палкою любов'ю, полум'яною пристрастю. Українська література зберігає і збагачує спадщину свого великого поета. Українську літературу початку ХХст., у тому числі й поширювану серед інших народів, важко уявити без творчості Тараса Григоровича Шевченка. Тарас... Просторо в цьому імені. В ньому вся історія наша, все буття, ява і найпотаємніші сні. Нас просто не існує без нього: Україна — це Шевченко, Шевченко — це Україна. Не знайти такого анатомічного скальпеля, який міг би відділити одне від одного. Синонімічна пара на всі часи, доки й світу.

І зовсім уявити себе без Шевченка — все одно, що без неба над головою. Він — вершинна парость родового дерева нашої нації, виразник і хранитель народного духу. Навіть плоть його вознесена на вершину. Іншої такої могили на Україні нема, нема такої могили на всій планеті. Вона — немов козацька вежа, де при наближенні небезпеки запалювали сторожовий вогонь. Вогонь на сторожовій вежі Шевченка не згасає ніколи. Той вогонь — його іменний Глагол. Коли ми необачно віддалялися від нього — більмами бралися наші очі, полуда заступала шлях. Отоді мали те, що мали. Шевченко універсальний. Кажемо: Тарас — і чи є такий українець, який би не знав, про кого йдеться. Росіянин не назве Пушкіна Олександром, англієць Шекспіра — Вільямом, німець не нарече імені Гете чи Шіллера, француз — Гюго. Там інший вимір, там —

відчуття дистанції.

Щодо краси і сили поезії багато хто ставлять Шевченка врівень із Пушкіном і з Міцкевичем. У Шевченка сяє та гола краса народної поезії, якої у Пушкіна і Міцкевича лише іскорки блищать. Натура Шевченка світліша, простіша і щиріша від натури Гоголя, великого поета України, що поставив себе у фальшиве становище – бути поетом цілком чужого йому російського побуту. Шевченко останній кобзар і перший великий поет великої літератури.

Колись Шевченкові було заборонено писати і малювати, поезію "Кобзаря" пробували штучно замовчувати. Всі заборони й каземати виявилися безсилими перед поетовим словом, перед його всепроникаючою правдою. Приклад "Кобзаря" є прикладом нездоланності художника, нездоланності "вічного революціонера", приклад безсмертної природи творчого й нескореного людського духу, який з усіх випробувань неминуче виходить переможцем.

Шевченко є основоположником нової української літератури і родоначальником її революційно-демократичного напрямку. Саме в його творчості повно розвинулися ті начала, які стали провідними для передових українських письменників другої половини XIX – початку XX століть. Тенденції народності й реалізму були вже властиві в значній мірі і творчості попередників Шевченка. Шевченко перший в українській літературі виступив як істинно народний поет, твори якого з усією повнотою відбили почуття й думки трудящих мас, їх віковічні визвольні прагнення.

Творчість Тараса Шевченка, густо й щиро зрошена любов'ю до Бога, є нашим національним золотим фондом духовності. Нам і берегти це духовне багатство, щоразу звертатися до нього в дні радощів і в години смутку. Будемо робити так, як робив Кобзар: носити Бога в душі і серці, вірити в його силу, доброту і могутність.

Вже більше ста років пройшло, як перестало битися благородне, мужнє серце геніального поета революціонера Тараса Григоровича Шевченка. Але світлий образ великого Кобзаря безсмертний, як і сам народ, що породив його. Вічно нетлінна творчість геніального сина України жива подихом життя, биттям гарячого людського серця. Безсмертні могутня сила його таланту, проникливість і глибина його думки, мужність і ніжність його лірики, гострота і пристрастність його слова, мужність і пісенність його віршів, самовіддана любов його до своєї батьківщини, до свого народу.

Смерть Шевченка в розквіті творчих сил була величезною втратою не тільки для української літератури, а для всього вітчизняного письменства і визвольного руху. Та його поезія жила, діяла, поширювалася в списках і російських та закордонних виданнях (працьке видання "Кобзаря" 1876р. включало більшість позацензурних творів поета). З 60-х рр. XIX ст. з'являються перші закордонні праці про його життя і творчість та переклади творів різними мовами світу. Шевченкова поезія і після смерті поета залишається могутнім чинником українського літературного процесу. Важко переоцінити також роль Шевченкової спадщини в розвитку не тільки естетичної, а й соціальної і національної свідомості українського народу. Творчість Шевченка стала новим етапом у розвитку естетичного мислення українського народу. Вона визначила

на десятиліття вперед дальший поступ української літератури (не тільки поезії, а й прози і драматургії), прискорила український літературний процес. Шевченко, ім'я якого стоїть в одному ряду з іменами Пушкіна, Лермонтова, Байрона, Міцкевича, підніс українську літературу до рівня найрозвиненіших літератур світу.

А на закінчення хочу передати вам слова Павла Івановича Зайцева про Шевченка, який написав чудову книжку про життя і творчість Тараса Григоровича Шевченка: "Все йде, все минає"...Але він буде так довго безсмертний, як довго існуватиме Україна. Це ж бо він сказав своєму народові все, що йому треба знати, щоб увійти "в народів вольних коло", щоб досягти повної самостійності. Але заповіт його ще не здійснений!

Він, що сам себе заляв, стоїть над Дніпром і над широкополими ланами обох його берегів і жде того "слушного часу", коли від заляття звільнить його, свого пророка-вождя, український народ.